

- Trump får alt til å handle om Trump

Kjetil Hanssen

Donald Trump gjør utenrikspolitikken personlig, mener eksperter.

Da Donald Trump 16. juni 2015 kunngjorde at han ville bli USAs president, gikk det knapt ett minutt før han kalte mexicanere for narkosmuglere og voldtektsmenn.

Siden har han regelmessig fornærmet både innbyggere og ledere i vennligsinnede land. Onsdag ble det kjent at Trump med bare to ukers varsel avlyser et besøk til Danmark.

- Danmark er et veldig spesielt land med et utrolig folk, men basert på statsminister Mette Frederiksens kommentarer om at hun ikke er interessert i å diskutere kjøp av Grønland, vil jeg utsette møtet som var planlagt om to uker til en annen gang, skrev presidenten på Twitter.

Avlysningen utløste sterke reaksjoner i Danmark. Onsdag ettermiddag sa statsminister Mette Frederiksen at hun var skuffet og overrasket. Hun fastholdt imidlertid at forholdet til USA ikke blir dårligere.

Ekspertene tror ikke helt på dét.

- Han ble sur

- President Trump har koblet amerikansk politikk til sine personlige følelser. Dermed avlyste han besøket fordi han ble sur da Danmark ikke ville selge ham Grønland, sier Philip Chr. Ulrich, utenriksredaktør i det danske nettstedet Kongressen, som dekker amerikansk politikk.

Avlysningen vil forverre forholdet mellom USA og Danmark - i hvert fall på kort sikt, mener han.

- Det er det ingen tvil om, og dette er et større problem for Danmark enn for USA, påpeker han overfor Aftenposten.

- Grenseløst respektløst. Sjokkerende alliansediplomati overfor en trofast og nær alliert, sier Anders Romarheim, forsker ved Institutt for forsvarsstudier og ekspert på amerikansk utenrikspolitikk. Han mener det interne alliansediplomatiet er uhyre viktig.

- Og det er dette Trump behersker dårligst, kanskje dårligere enn alt annet, sier Romarheim.

Han mener USAs forhold til Danmark helt unødvendig

er blitt forverret. Trump kunne jo bare holdt møtet eller avlyst uten grunn påpeker han.

- Trump får alt til å handle om Trump, sier Romarheim og kaller Trumps utenrikspolitikk «dominant bilateralisme».

- Den bygger på at han gjør business på tomannshånd med statsledere. Når det ikke går hans vei, kan reaksjonen være irritert, tynnhudet og til og med infantil, sier Romarheim.

Japan, Tyskland, Storbritannia . . .

Trump har jevnlig forulempet allierte og vennligsinnede land. Her er noen få eksempler fra de siste to årene:

● I juni betvilte han at Japan ville stille opp militært for USA. - De kan se angrepet på Sony-skjermer, sa han.

● Da han besøkte Storbritannia på forsommeren, sa han om prins Harrys ektefelle Meghan: - Jeg visste ikke hun var så vemmelig.

● Forrige måned kalte han avtroppende statsminister Theresa May for «toskete».

● I fjor sa han at tyskerne hadde gjort seg selv til fanger av Russland og forventet at USA skulle berge dem fra Russland.

● I november i fjor tvitret han at franskmenn under den annen verdenskrig hadde begynt å lære seg tysk da amerikanerne kom og reddet dem.

● I fjor kalte han canadere for handelsfuskere og stemplet statsminister Justin Trudeau som «veik og veldig uærlig».

Neppe bedt igjen i år

Romarheim er ikke sikker på hvor lenge forholdet mellom Danmark og USA forblir avmålt.

- Under overflaten har landene tunge sikkerhetspolitiske bånd. Dette kan være bare en bølgedal, sier han.

Romarheim tror ikke det blir planlagt noe nytt Danmarks-besøk med det første og antar at danskene vil se an neste års USA-valg.

- Avlyser man overfor dronning Margrethe, blir man neppe bedt igjen samme år, sier han.

Illustrasjon: Marvin Hallerker